

A Szovjetunió a brüsszeli világkiállításon

Az áprilisban megnyíló brüsszeli nemzetközi kiállításon a Szovjetunió bemutatja a tudomány, technika és kultúra terén elért eredményeit.

A kiállítás látogatói megismerkedhetnek a moszkvai népgazdasági tanácsokhoz tartozó gépgyárak tömegcikkével és újdonságaival. Így például az Ordzonikidze szerszámgépgyár bemutatja az idomhengerek megmunkálására szolgáló automata gépsor mintapéldányát.

Érdeklődésre tart számot a dugattyú-ellenőrző automata, amely megállapítja a készítmény pontosságát és három csoportra osztályozza a dugattyúkat: »alkalmas«, »javítható selejt«, »selejt«. Az automata teljesítménye óránként ezer dugattyút. Erőkecs a 10–20 milliméteres kúpörgőcsapágák ellenőrzésére és osztályozására szolgáló automata is. Mindkettő a »Kalibr«-gyár készítménye. Az automatakat már Brüsszelbe szállították. A világkiállítás látogatói a szovjet gyártmányú gépkocsik között ott látják majd az 1958-as hétüléses »ZIL-111« modellt is. Maximális sebessége óránként 170 kilométer. A kocsi 220 lóerős motort szereltek. Az átétel automatikus.

1958-ban a moszkvai kisforgasztási gépkocsigyárak megkezdtek a négysebes »Moszkvics«-kocsik gyártását. Motorjuk 45 lóerős lesz, maximális sebességük óránként 115 kilométer. Ezt az autót januárban indítják útba Brüsszelbe.

A szovjet pavillon gazdagon mutatja be Moszkva könnyűiparát. A Trjohgornaja Manufaktura 70-féle szövetet állít ki. A »Krasz-naja Zarja«-gyár 100-féle fehérnemű-készítményt szállít Brüsszelbe. A kiállításon ott lesznek a különféle cipő-fajták mintapéldányai is.

Moszkva üzemel összesen 6 ezer kiállítási tárgyat küldenek Brüsszelbe. E tárgyak fogalmat nyújtanak majd arról, mit tesz a főváros ipara annak érdekében, hogy minél jobban kielégítse a szovjet polgárok egyre növekvő igényeit.

A kiállítási tárgyak egy része már megérkezett Brüsszelbe.

MIT REJT a szegedi levéltár IRATTENGERE

Az emberek többsége keveset tud a levéltárak munkájáról. Sokan hiábavalónak, feleslegesnek tartják a sárguló irathalmazok összegyűjtését. Pedig ezek az évtizedekkel, s nemegyszer évszázadokkal ezelőtt teleírt papírlapok még ma is sok hasznát hajtának a múlt felfedezésére és a kutatásoknak és sokszor maguknak az egyszerű embereknek is.

Iratok — négy kilométer hosszan

Az elmúlt években sok munkájuk akadt a Szegedi Állami Levéltár dolgozóinak. Több mint 120 vállalat és intézmény adta le nekik régi iratait. Ezek feldolgozása, rendszerezése, hosszú hetek és hónapok munkáját vette igénybe. A szakemberek ugyanis nem tárolják a leadásra kerülő valamennyi iratot, hanem csak azokat, amelyeknek még hasznát láthatják. A megőrzésre érdemes iratokról pontos leltárt készítenek, s megfelelő sorrendet tartva helyezik azokat az irattárba. Jelenleg már sok millió régi levelet, s különféle okmányt, iratot őriznek. Ezeket mintegy négyezer folyóméternyi polcon raktározzák.

A több, különböző épületben elhelyezett irattengert sokszor keresik fel a történészek és az irodalomkutatók. Hasznos adatokat találnak ott a szegedi és a Szeged környéki munkásmozgalom történetéhez. A poros aktákat forgatva az egykori jobbágyok sanyarú helyzetét bizonyító dokumentumok is előkerültek.

Boszorkánypertől — a sóhivataltig

Érdekesnek számít, hogy a közelmúltban ráakadtak egy olyan, 1726-ból való periratra, amely boszorkánysággal vádol egy asszonyt. Régebbi szakirodalomból eddig úgy tudták, hogy a szegedi boszorkányperek csak 1728-ban kezdődtek. A levéltárból előkerült írás most azt bizonyítja, hogy az ilyen ügyek két évvel korábbi keletűek voltak Sze-

geden. Sok régi, érdekes bűntügyi aktát, a szegedi sóhivatal régi iratait is megtalálták.

A tudományos kutatók mellett az egyszerű emberek is nagy számban keresik fel a levéltárat. Az elmúlt évben csak Szegedről 481-en kértek, hogy az ott lévő iratokkal nyugdíjigényükhöz bizonyítsák szolgálati idejüket, vagy adjanak másolatot iparigazolványuk érvényesítéséhez. Az ország más vidékeiről és külföldről sokan levélben kéri bizonyos adatok közlését. Ilyen megkeresésre például a Szovjetunióba is küldtek levelet, amelyben az egyik, az első világháború után kintmaradt mezőhegyesi béres szolgálatára vonatkozó adatokat juttatták el, hogy nyugdíját ott igényeinek megfelelően megkaphassa.

Régi építőmesterek mai haszna

Az 1879-es árvíz után újjáépült Szeged épületeinek terveit is náluk őrzik. Most, hogy elhatározták,

emeletráépítéssel létesítenek újabb lakásokat, nem kell a szakembereknek a helyszínen teljesen új terveket készíteniük, hanem az előkeresett, régi dokumentumok alapján végezhetik előkészítő munkájukat. A tervezés így lényegesen gyorsabb és olcsóbb is.

Az Ujszegedi Kender-Lenszövő Vállalat, amely a közeljövőben ünnepli fennállásának 70. évfordulóját, szintén levéltári iratok alapján keresi meg régi, ma már nyugdíjas munkásait, hogy meghívassa őket az ünnepségre.

A levéltár dolgozóinak felsorolt, sokirányú munkája mellett jut időnként arra is, hogy a régi iratok felhasználásával időnként érdekes kiállításokat rendezzenek. Az idei nyárra például tervbe vették, hogy az első szegedi nyomdák termékeiből állítanak majd össze kiállítást.

(dienes)

Ma előadás: a legendák Petőfijéről

Mint már megírtuk, a TIT és a Juhász Gyula Művelődési Ház »A legendák Petőfije« címmel Petőfi halálának és eltűnésének kérdéseiről ma este 6 óra körül a művelődési házban előadást rendez. A nagy érdeklődéssel várt előadást dr. Dienes András tudományos kutató tartja, aki tagja volt a Román és a Magyar Tudományos Akadémia által létrehozott vegyesbizottságnak, amely a segesvári csataterén eltűnt költő utolsó napjait volt hivatva kideríteni. Az előadásnak az az érdekessége, hogy a Bem tá-

bornokhoz Erdélybe induló költőt Mezőberénytől kezdve végigköveti útján, bemutatja az 1849-es szabadságharc utolsó fejezetét, amikor a legendás Bem-apó mellett ott látjuk a forradalom költőjét, aki nem akart »ágyban, párnák közt halni meg«, — mint ahogy azt megírta. A segesvári csataterén bekövetkezett a hősi halál, a költő meghalt a szabadságért, amelynek énekese volt.

Az előadást sok érdekes dokumentum, Petőfi-ereklye és a kutatások során készült színes diapozitív vetített kép bemutatása kíséri.

Érdekes ipari és kereskedelmi könyvek

A Budapesti Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó nemrégiben több közgazdasági, statisztikai, pénzügyi, jogi és kereskedelmi szakkönyvet jelentetett meg azok számára, akik gazdasági tevékenységet fejtenek ki. A kiadványok közül rendkívül hasznos utmutatásokat tartalmaz a »Kirákat« című könyv Gábor Béla szerkesztésében. A kereskedelmi dolgozók jól tudják: ha a vásárló megáll a szépen elrendezett kirakat előtt — fél siker. A kézikönyv hosszú évtizedek után az első kísérlet arra, hogy összefoglalóan foglalkozzék az áru bemutatás és az áru rendezés korszerű módszereivel.

A »gazdaságos belső szállítás« című dr. Ladó László által írt könyv feltárja azokat a lehetőségeket, melyeket — a szállítás megjavítása révén — bármely vállalat kihasználhat. Rámutat arra, hogy a szállítás tökéletesítésével a vállalatok néha beruházás nélkül, máskor egészen kis összeg árán szervezettebbé tehetik a termelési folyamatot és lecsökkenthetik a termelési költségeket.

»Kis hibák — nagy károk« a címe Balázs Pál könyvének, amelyik csomagolástechnikai ismeretekkel foglalkozik. A szerző az olvasót vé-

Tár-utazás Romániába

Az IBUSZ március 6-án és 13-án tíznapos társasutazást indít a romániai Sinaia-ba. A társasutazás résztvevői egy napot Kolozsvárott töltenek. Résztvételi díj 2270 forint. Jelentkezni lehet február 3-tól az IBUSZ Vigadó téri és November 7. téri irodáiban.

Kormány- és szakszervezeti határozat az élüzem-címek odaitelésének időpontjáról

A magyar forradalmi munkás-paraszt kormány és a Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövetsége elnöksége az alábbi határozatot hozza:

Az élüzem címek adományozása az első félévi eredmények alapján augusztus 20-ig, a második félévi eredmények alapján április 4-ig történik.

Az 1068/1957. (VIII. 4.) számú határozat, III. fejezet 1. pontjának utolsó bekezdése ennek megfelelően módosul.

Újraszervezik a szegedi népfrentbizottságokat

Ülést tartott a Hazafias Népfrent szegedi elnöksége

Szerdán ülést tartott Vörösmarty utcai székházában a Hazafias Népfrent szegedi elnöksége. Az ülésen Fejes Nagy József elvtárs elnöklével a népfrent előtt álló időszerű feladatokat beszéltek meg, Nagy István elvtársnak, a népfrent szegedi titkárnak tájékoztatása alapján.

A Hazafias Népfrent Országos Tanácsának legutóbbi értekezletéből adódó szegedi tennivalókat ismertette részletesen Nagy István elvtárs az elnökség tagjaival. Ezek közül

a legfontosabb szervezeti feladat a Szeged városi népfrentbizottság és a kerületi népfrentbizottságok újraszervezése.

Jelenleg ugyanis az ellenforradalom óta csupán a népfrent-elnökségek fejtenek ki tevékenységet, viszont a munka kiszélesítése és a tömegkapcsolatok elmélyítése érdekében feltétlenül szükség van a nagyobb létszámú és még szélesebb rétegeket felölelő bizottságok munkájára.

A bizottságok tagjait az üzemekben, különböző munkahelyeken, s a kerületi lakosság köréből választják meg.

KISZ pályázat

A KISZ budapesti végrehajtó bizottsága pályázatot hirdet iskolagazdátok, pedagógusok, pedagógiai tudományos munkások, iparitanulók, oktatók és ifjúsági vezetők részére, hogy tanulmány formájában dolgozzák fel a serdülő, 14–16 éves diákok, ifjúmunkások, ipari tanulók nevelési kérdéseit. A zsűri döntését az idei pedagógusnap alkalmából hozzák nyilvánosságra. I. díj 2000 forint, II. díj 1000 forint, III. díj 500 forint.

Ezek a választások már február hónapban megkezdődnek.

A népfrentbizottságok újraszervezése mellett

másik igen fontos feladat a békemozgalom kiszélesítése. Ennek érdekében minden kerületben újraszervezik, megerősítik a békebizottságokat.

Arra törekcsenek, hogy a békebizottságok valóban képviseljék az egyes városrészek dolgozóinak békeakarát, s e mellett segítséget nyújtsanak a környékét érintő kisebb kérdések megoldásában is. A Hazafias Népfrent

feladatainak tartja a gazdakörök létrehozását is. Alsóvárosban már működik egy gazdakör, s annak mintájára más városrészekben is szeretnék életrehozni. Az elnökség tagjai részletesen megvitaták a fellevelet kérdéseket, s megállapodtak a gyakorlati tennivalókban. Örömmel vették tudomásul Nagy István elvtársnak azt a bejelentését, hogy

a Szeged városi pártbizottság köszönetét fejezte ki a Hazafias Népfrentban dolgozó szegedi kommunistáknak és pártönkivülieknek,

miután egy ülésen megtárgyalta a szegedi népfrentmunkát. Az elnökség ez elismerés után még inkább arra törekszik, hogy további sikereket érhesen el a Hazafias Népfrent országépítő céljainak szegedi kivitelezésében.

Érdekes

Ausztrália Mount Isa nevű városába repülőgépes esőcsináló csoport érkezett, amely olyan sikeresen látta el feladatát, hogy a várost átszelő folyó kiáradt és elvágtá egymástól a város két felét.

Az esőcsinálókat a brit nemzetközösségi tudományos és ipari kutatószervezet küldte a helyi urániumbánya igazgatóságának kérésére, amely meg akarta tölteni a bánya új víztárolóját. A repülőgépről előidézett mesterséges csapadék egy óra alatt a Leichardt folyócskát zúgó folyamán dagasztotta, mely több gépkocsit elsodort és három embert majdnem megfullasztott.

Húsz-harminc nappal eőbb kezdődhet meg a hajózás az Északi-sarkon azáltal, hogy repülőgépről sötét színű homokot szórnak a jégtáblákra.

Ezt a módszert az Észak-sarki Jégkutató Intézet laboratóriumában dolgozták ki.

Az Egyesült Államok Missouri államában levő St. Louisban az egyik állattenyésztő farmon azt tapasztalták, hogy fejés közben andalító Strauss-kerinökökkel szórakoztatott tehének évi 400 literrel több tejet adtak, mint korábban.

A szomszéd farmon, ahol rock and roll-zent játszóttak fejés idején a tehéneknek, a tehézsom csupán nem egészen két literrel emelkedett évenként.

Készülődés a télben — a tavaszra

A hegyekben vihar, az utcákon hó, de a divatszalonokban már a tavaszi divat kialakításán dolgoznak. Prágában például — lehet, hogy Pesten is? — ez lesz a divat. Képünk egy homokszínű, háromnegyedes gyűjkabátot mutat be, szűk szoknyával, hátul széles berakással.